

**بررسی و شناسایی معیارهای ارزیابی موفقیت پروژه
(مطالعه موردی: پروژه های شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران)
نگارش: مهرداد مهدوی**

چکیده

تصور اولیه درباره معیارهای ارزیابی موفقیت پروژه تنها محدود به سه معیار زمان، هزینه و کیفیت می باشد، در حالیکه پروژههایی یافت می شوند که در زمان مناسب و با هزینه و کیفیت رضایت بخش تکمیل شده، ولی همچنان به عهوان پروژه ناموفق تلقی می گردند. دلیل این مسئله این است که در ارزیابی موفقیت پروژه تمرکز بر سه عامل فوق کافی نبوده و لازم است به عوامل دیگری چون نیازها و علائق ذینفعان پروژه نیز توجه گردد. لذا برای حل این مشکل نه تنها می بایست کلیه عوامل ذینفع در پروژه شناسایی شود، بلکه باید نیازها و اهداف آنها نیز مشخص گردد. از این رو هدف از این تحقیق بررسی و شناسایی مجموعه ای از معیارهاست که به کمک آنها بتوان قضاوتی جامع و واقع بینانه در مورد موفقیت یک پروژه به عمل آورد.

این تحقیق بر روش توصیفی- میدانی انجام شده است که در آن پس از بررسی پیشینه تحقیق، مجموعه ای از معیارهای اولیه برای ارزیابی موفقیت پروژه استخراج گردید. سپس به کمک این مجموعه از معیارها پرسشنامه ای تهیه و برای تعیین درصد تأیید و میزان اهمیت هر یک از معیارها به طور تصادفی بین جامعه آماری توزیع گردید. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه مدیران و کارشناسانی است که در پروژه های اجرایی صنعت پتروشیمی ایران به عنوان کارفرما، مشاور، پیمانکار و یا مدیریت طرح مشغول به کار می باشند. پرسشنامه ها توسط ۳۴ نفر به عنوان نمونه ای از جامعه آماری تکمیل شد و سپس تحلیلهای آماری و مفهومی بر روی این معیارها انجام گردید.

معیارهای اولیه استخراج شده از پیشینه تحقیق شامل ۲۷ معیار بوده اند که در شش گروه مدیریت پروژه، رضایت کارفرما، رضایت پرسنل تیم پروژه، رضایت بهره بردار و مشتری، رضایت همکاران قراردادی و رضایت سایر ذینفعان تقسیم شده اند. پس از تجزیه و تحلیل این معیارها به کمک اطلاعات به دست آمده از تکمیل پرسشنامه ها و مصاحبه های صورت گرفته، ۱۴ مورد از آنها به عنوان معیارهای اصلی برای ارزیابی موفقیت پروژه مشخص شده و به ترتیب اهمیت مرتب گردیدند. لازم به توضیح است که بین معیارهای ارزیابی موفقیت پروژه تعاملات و ارتباطاتی نیز وجود دارد که چون در محدوده این تحقیق نبوده، لحاظ نشده است.

از مهمترین محدودیتهای این تحقیق می توان به مشکلات فراوان در دسترسی به مدیران سطوح بالای پروژه ها اشاره نمود که همین امر مشکلات بسیاری در جمع آوری اطلاعات بوجود آورد.